

2024 жылғы диссертациялық кеңестің жұмысы туралы ЕСЕП

«Торайғыров университеті» КеАҚ жанындағы 8D023 – «Тілдер мен әдебиет» кадрларды даярлау бағыты бойынша 8D02302 – «Қазақ филологиясы» ББ бойынша диссертациялық кеңес.

Диссертациялық кеңестің Төрағасы – Жүсіпов Нартай Қуандықұлы, «Торайғыров университеті» КеАҚ Басқарма Төрағасы-ректорының 2024 жылғы 22 шілдесіндегі № 15-09/416 бұйрығымен бекітілген.

23.05.2024 жылға дейін диссертациялық кеңеске 8D02301 – Филология, 8D02302 – Қазақ филологиясы (6D020500 – Филология (орыс), 6D020500 – Филология (қазақ)) ББ бойынша диссертацияларды қорғауға қабылдауға рұқсат етіледі. 8D02301 – Филология (6D020500 – Филология (орыс) ББ бойынша аккредиттеу мерзімінің аяқталуына байланысты диссертациялық кеңес диссертацияларды қабылдауды тоқтатты. 8D02302 – Қазақ филологиясы ББ бойынша аккредиттеу 30.05.2029 жылға дейін ұзартылды.

1. Өткізілген отырыстар саны туралы деректер.

Есепті жыл бойынша бір диссертациялық кеңес өткізілді. Өткізілген күні: 23.04.2024, сағат: 14.00. Диссертант Елена Александровна Новоселованың «Павлодар Ертіс өңірінің орыс әдебиетінің ерекшеліктері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы аралас форматта қорғалды.

2. Отырыстардың жартысынан азына қатысқан диссертациялық кеңестің мүшелері болған жоқ.

3. ЖЖОКБҰ көрсетілген докторанттар тізімі.

2024 жылы диссертациялық кеңеске бір докторант – Е.А. Новоселованың жұмысы ұсынылып қорғауға жіберілді.

№	ТАЖ	ББ/мама ндық	Диссертация тақырыбы	Ғылыми кеңесшілер	ЖЖОКБ Ұ – оқу орны
1	Новосёлова Елена Александровна	6D020500 Филология (орыс)	Павлодар Ертіс өңірінің орыс әдебиетінің ерекшелігі	Иост О. А. – ф.ғ.к., профессор, Торайғыров университеті, Павлодар қ, Қазақстан; Алексеев П. В. – ф.ғ.д. профессор, Горно-Алтайск, Ресей Федерациясы.	«Торайғыров университеті» КеАҚ

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласында сапаны қамтамасыз ету комитетінің 2024 жылғы 15 шілдедегі № 607 бұйрығымен Е.А. Новоселоваға философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесі берілді.

4. Есепті жылдың ішінде кеңесте қаралған диссертацияларға қысқаша талдау.

4.1 Қаралған жұмыстардың тақырыптарын талдау.

2024 жылы қорғалған диссертациялық жұмыс ғылыми дамудың басым бағыттарына және «Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобасына сәйкес келеді (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 726 қаулысы).

Е. А. Новоселованың диссертациясы ХХ ғасырдағы Павлодар Ертіс өңіріндегі орыс әдебиетінің ерекшеліктерін, оның қазіргі даму кезеңін Аймақтану және «жергілікті мәтінді», геопоэтиканы, филологиялық регионалистиканы, көпмәдениетті контекстті зерттеу аспектісінде зерттеуге айтарлықтай үлес қосады. Диссертацияда қойылған мәселелерді шешудің жаңа тәсілдері авторлардың өкілді кластерінің прозасы мен поэзиясын зерттеудің өзектілігін көрсетеді. Зерттелетін аймақтың әдебиеті идеялық-тақырыптық, жанрлық-стильдік, философиялық ерекшелігімен ерекше. Диссертацияның маңыздылығы аймақ әдебиетінің дамуының төрт кезеңін бөліп көрсетумен дәлелденеді. Сонымен қатар, қаламгерлердің шығармашылық даралығын анықтау үшін қажет көркем мәтінді талдау мен түсіндірудің ең тиімді және перспективалы әдістері мен тәсілдері анықталады. Қазіргі әдебиеттануда аймақтық әдебиетті зерттеу, біріншіден, Қазақстан аймағының әлеуметтік-мәдени жағдайы тұрғысынан қызықты әдебиетшілердің шығармашылық жетістіктерін түсіну қажеттілігі, екіншіден, әр түрлі тарихи кезеңдерде Қазақстанның әдеби процесінің дамуына ықпал еткен авторлардың әдеби қызметінің нәтижелерін университеттің оқу процесіне енгізу нәтижесінде маңызды мәнге ие болуда. Қазіргі уақытта ғылыми кеңістікте «жергілікті мәтінді», геопоэтиканы, көпмәдениетті контекстті талдауды қамтитын аймақтық әдебиеттерді зерттеу бірінші кезектегі маңызға ие.

Қазіргі интеллектуалдық мәдениетті әлемдік әдебиеттің мәтінаралық өрісін тарта отырып, ұлттық әдеби мектептердің жетекші салыстырмалы зерттеушілері зерттейді. Әдеби байланыстар, параллельдер, қиылысулар мәселесі ХХІ ғасырда өзекті болып қала береді, өйткені ол дүниені гуманитарлық тануға, терең әдеби құбылыстарды зерттеуде тарихи, жүйелік, себеп-салдарлық көзқарасқа негізделген. Салыстырмалы әдебиеттің көптеген мектептерінің өкілдері заманауи әдебиетті классиктермен диалогта зерттейді, бұл ғылыми дәлелденген және Новоселова Е.А. диссертациясында дәлелденген.

4.2 Диссертация тақырыбының Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия «Білім және ғылым саласындағы зерттеулер» басым бағыты бойынша «ҚР – да жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Үкіметтің 2023 жылғы 28 мамырдағы № 248 қаулысына сәйкес және (немесе) мемлекеттік ғылыми-техникалық комиссия айқындаған ғылымды дамыту бағыттарымен байланысы.

Диссертациялық жұмыс Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 12 қазандағы қаулысымен бекітілген «Ұлттық рухани жаңғыру» ұлттық жобасы аясында рухани-адамгершілік құндылықтарды қалыптастыру,

қазақстандықтардың патриотизмін арттыру, және Қазақстан Республикасының Жоғары ғылыми-техникалық комиссиясы бекіткен ғылыми дамудың басым бағытына сәйкес келеді: гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер; педагогика және тіл мен әдебиетті оқыту әдістемесі саласындағы зерттеулер.

4.3 Диссертациялар нәтижелерінің практикалық қызметке ену деңгейін талдау.

Ізденуші Е. А. Новоселованың зерттеулерінің нәтижелері салыстырмалы Әдебиеттануға, аймақтық Әдебиеттануға үлес қосады. Диссертация нәтижелері жоғары оқу орнына дейінгі факультативтік курс, жоғары оқу орнындағы элективті курс, жоғары оқу орнынан кейінгі (магистратура) білім беру сегментіндегі пәндер циклі үшін негіз бола алады.

Зерттеудің негізгі нәтижелері «Ethnic Specifics of communicative culture in Kazakhstan and Spain» оқу құралының «Outstanding people of Pavlodar region» бөлімінде университет пен Б. Ахметов атындағы жоғары педагогикалық колледжінің оқу процесіне; сондай-ақ «Торайғыров университет» КеАҚ Ғылыми кеңесі ұсынған «Павлодар Ертіс өңірінің XX-XXI ғасырлардағы орыс тіліндегі әдебиеті» оқу құралына енгізілді. Нәтижелер мен қорытындылар аймақтық әдебиеттердің жеткіліксіз зерттелуі, «Қазақстанның орыс әдебиеті» және «Қазақстанның орыс тілді әдебиеті» терминдерінің арақатынасы мәселелерін шешуге мүмкіндік береді. Диссертациялық зерттеу аясында ақын шығармашылығын қалың оқырманға насихаттау мақсатында орыстілді жазушы Ж. Нұркеновтің шығармалар жинағы жарық көрді.

5. Ресми рецензенттердің жұмысын талдау (мейлінше сапасыз пікірлерді мысалға ала отырып).

Диссертациялық кеңестің шешімімен (2024 жылғы 14 наурыздағы № 7 хаттама) қорғалған диссертациялық жұмысқа рецензенттер бекітілді. Рецензенттер ретінде докторанттың ғылыми-зерттеу саласына сәйкес ғылыми дәрежесі бар, сондай-ақ халықаралық ғылыми журналдардағы жарияланымдары бар мамандар тағайындалды.

Рецензенттер ізденуші алған ғылыми нәтижелерге объективті баға берді. Диссертацияны зерделеу негізінде олар кеңеске жазбаша рецензиялар берді, онда олар зерттеу тақырыбының өзектілігін, диссертация авторының ғылыми ережелерінің негізділік дәрежесін, диссертацияда тұжырымдалған қорытындылар мен ұсыныстарды, олардың жаңалығы мен практикалық маңызы. Рецензенттер өз тұжырымдарын жеткілікті түрде дәлелдеп, жұмыс бойынша кейбір ескертулер жасады. Бұл пікірлер зерттеудің жалпы ғылыми-теориялық мазмұны мен практикалық нәтижелеріне әсер етпейтін жекелеген кемшіліктерге қатысты болды. Жүргізілген талдау негізінде рецензенттер тиісті мамандық бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беру мүмкіндігі туралы оң қорытындылар берді.

Шолулар оларды дайындау талаптарына сәйкес дайындалды. Ресми рецензенттер жұмысын талдау Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің талаптарына сәйкес диссертацияларды рецензиялауда сауатты, білікті көзқарасты көрсетті.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар: жоқ.

7. Философия докторы (PhD), бейні бойынша доктор дәрежесін алуға арналған диссертациялардың кадрларды даярлау бағыты бөлінісіндегі саны:

1) қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының) – 1;

2) қараудан алып тасталған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының) – 0;

3) ресми рецензенттердің теріс пікірін алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының) – 0;

4) қорғау нәтижелері бойынша теріс шешім алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының) – 0;

5) пысықтауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының) – 0;

6) қайта қорғауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының) – 0.

Диссертациялық кеңестің
Төрағасы

Н. Жусупов

Диссертациялық кеңестің
ғалым хатшысы

Б. Кадырова

2025 жылғы «14» 01

ОТЧЕТ

о работе диссертационного совета за 2024 г.

Диссертационный совет при НАО «Торайгыров университет» по направлению подготовки кадров «8D023 – Языки и литература» по ОП «8D02302 — Казахская филология».

Председатель диссертационного совета – Жусупов Нартай Куандыкович, утвержден приказом и.о. ректора НАО «Торайгыров университет» № 15-09/416 от 22 июля 2024 года.

До 23.05.2024 года диссертационному совету было разрешено принимать к защите диссертации по образовательным программам 8D02301 – Филология, 8D02302 – Казахская филология (6D020500 – Филология (русская), 6D020500 – Филология (казахская)). В связи с завершением срока аккредитации ОП 8D02301 – Филология (6D020500 – Филология (русская)) диссертационный совет прекратил принимать диссертации по вышеуказанной ОП. Аккредитация по ОП 8D02302 — Казахская филология была продлена до 30.05.2029 года.

1. Данные о количестве проведенных заседаний.

В отчетном году было проведено 1 заседание совета в смешанном формате 23 апреля 2024 г. в 14:00 часов докторанта Новосёловой Елены Александровны на тему «Специфика русской литературы Павлодарского Прииртышья».

2. Члены диссертационного совета, посетившие менее половины заседаний – отсутствуют.

3. Список докторантов с указанием ОВПО.

В 2024 г. в диссертационный совет была представлена работа одного докторанта – Новосёловой Е.А., которая была допущена к защите.

№ п/п	ФИО	ОП/специальность	Тема диссертации	Научные консультанты	ОВПО – место обучения
1	Новосёлова Елена Александровна	6D020500 Филология (русская)	Специфика русской литературы Павлодарского Прииртышья	Иост О. А. – к. фил. н., профессор, Торайгыров университет, г. Павлодар, Казахстан; Алексеев П. В. – д. фил. н., профессор, Горно-Алтайск, Российская Федерация.	НАО «Торайгыров университет»

Новосёловой Е. А. была присуждена степень доктора философии (PhD) приказом Председателя КОКСНВО МНВО РК № 607 от 15.07.2024 года.

4. Краткий анализ диссертаций, рассмотренных советом в течение отчетного года.

4.1 Анализ тематики рассмотренных работ.

Защищенная в 2024 году диссертационная работа соответствует приоритетным направлениям развития науки и национальному проекту

«Качественное образование "Образованная нация"» (Постановление Правительства Республики Казахстан от 12 октября 2021 года, № 726).

Диссертация Е.А. Новосёловой представляет собой весомый вклад в исследование специфических черт и особенностей русской литературы Павлодарского Прииртышья XX века и современного периода ее развития в аспекте регионоведения и изучения «локального текста», геопозитики, филологической регионалистики, мультикультурного контекста. Новые подходы к решению поставленных в диссертации проблем свидетельствуют о релевантности исследования прозы и поэзии представительного кластера авторов. Неповторима и индивидуальна литература исследуемого региона, характеризуемая идейно-тематическим, жанрово-стилевым, философским своеобразием. Важность диссертации подтверждается выделением четырех этапов развития литературы региона. При этом выявляются наиболее эффективные и перспективные способы и приемы анализа и интерпретации художественного текста, необходимые для определения творческой индивидуальности художника. В результате, проведен многоаспектный и многовекторный анализ поэтики, стилистики русских поэтов и прозаиков Павлодарского Прииртышья, что позволило аргументированно доказать и обосновать эффективность разработанных приемов изучения художественных текстов в образовательном процессе.

Современная интеллектуальная культура изучается ведущими компаративистами национальных литературоведческих школ с привлечением интертекстуального поля мировой литературы. Проблематика литературных связей, параллелей, пересечений актуальна в XXI веке по-прежнему, так как в ее основе – гуманитарное познание мира, исторический, системный и причинно-следственный подход к исследованию глубинных литературных явлений. Представителями многих школ сравнительного литературоведения современная литература исследуется в диалоге с классикой, что научно аргументировано и доказано в диссертации Новосёловой Е. А.

4.2 Связь тематики диссертаций с направлениями развития науки, которые определены Высшей научно-технической комиссией при Правительстве Республики Казахстан по приоритетному направлению – «Исследования в области образования и науки» согласно Постановлению правительства 28 мая 2023 № 248 «Об утверждении Концепции развития высшего образования и науки в РК на 2023-2029 годы» и (или) государственными программами.

Диссертационная работа выполнена в рамках национального проекта «Ұлттық рухани жанғыру», утвержденного Постановлением РК от 12.10.2021 года в контексте формирования духовно-нравственных ценностей, повышения патриотизма казахстанцев, соответствует и приоритетному направлению развития науки, утвержденному Высшей научно-технической комиссией Республики Казахстан: исследования в области гуманитарных наук; исследования в области педагогики и методики преподавания языка и литературы.

4.3 Анализ уровня внедрения результатов диссертаций в практическую деятельность.

Полученные результаты исследований соискателя Новосёловой Е.А. вносят вклад в сравнительное литературоведение, региональное литературоведение. Результаты диссертации могут стать основой для факультативного курса в довузовском, элективного курса в вузовском, цикла дисциплин в послевузовском (магистратура) сегменте образования.

Основные результаты исследования внедрены и изложены в учебном пособии «Ethnic Specifics of communicative culture in Kazakhstan and Spain» в разделе «Outstanding people of Pavlodar region» в учебный процесс ВУЗа и высшего Педагогического колледжа имени Б. Ахметова; а также в учебном пособии «Русскоязычная литература Павлодарского Прииртышья XX-XXI веков», рекомендованном Ученым Советом НАО «Торайгыров университет». Результаты и выводы обеспечивают решение проблемы недостаточной изученности региональной литературы, соотнесения терминов «русская литература Казахстана» и «русскоязычная литература Казахстана». В рамках диссертационного исследования выпущен посмертный сборник произведений русскоязычного автора Ж. Нуркенова с целью популяризации творчества поэта в широкой читательской среде.

5. Анализ работы официальных рецензентов (с примерами наиболее некачественных отзывов).

Решением диссертационного совета (протокол № 7 от 14 марта 2024 года) были утверждены рецензенты по защищаемой диссертационной работе. Рецензентами были назначены специалисты, имеющие ученую степень, соответствующую области исследования докторанта, а также публикации в международных научных изданиях.

Рецензентами была дана объективная оценка полученных соискателем научных результатов. На основе изучения диссертации в совет ими были представлены письменные отзывы, в которых они оценивали актуальность темы исследования, степень обоснованности научных положений диссертанта, выводов и рекомендаций, сформулированных в диссертации, их новизну и практическую значимость. Рецензенты в достаточной мере аргументировали свои выводы и сделали некоторые замечания по работе. Эти замечания касались отдельных недостатков, которые не повлияли на общее научно-теоретическое содержание и практические результаты исследования. На основе проведенного анализа рецензентами были даны положительные заключения о возможности присуждения степени доктора философии (PhD) по соответствующей специальности.

Отзывы были оформлены в соответствии с требованиями по их подготовке. Анализ работы официальных рецензентов показал грамотный квалифицированный подход к рецензированию диссертационной работы в соответствии с требованиями МНВО РК.

6. Предложения по дальнейшему совершенствованию системы подготовки научных кадров: не имеются.

7. Количество диссертаций на соискание степеней доктора философии (PhD), доктора по профилю в разрезе направления подготовки кадров:

1) диссертации, принятые к защите (в том числе докторантов из других ОВПО) – 1;

2) диссертации, снятые с рассмотрения (в том числе докторантов из других ОВПО) – 0;

3) диссертации, по которым получены отрицательные отзывы рецензентов (в том числе докторантов из других ОВПО) – 0;

4) диссертации с отрицательным решением по итогам защиты (в том числе докторантов из других ОВПО) – 0;

5) диссертации, направленные на доработку (в том числе докторантов из других ОВПО) – 0;

6) диссертации, направленные на повторную защиту (в том числе докторантов из других ОВПО) – 0.

**Председатель
диссертационного совета**

**Ученый секретарь
диссертационного совета**

Н. Жусупов

Б. Кадырова

«24» 09 2025 года

